

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

ΘΕΜΑ: Υποχρέωση προσκομιδής σε διαγωνισμούς βεβαιώσεων ανεκτελέστου και ασφαλιστικής ενημερότητας για έργο που ανατέθηκε μετά την έκδοση της ενημερότητας πτυχίου.

Η ανώνυμη εταιρεία – μέλος του Σ.Α.Τ.Ε. με την επωνυμία «Ε.Τ.Ε.Δ. Α.Ε.» υπέβαλε το ακόλουθο ερώτημα:

«Ενώ ισχύει η ενημερότητα πτυχίου και η εταιρεία υπογράφει νέα σύμβαση που πήρε κατόπιν δημοσίου διαγωνισμού, οφείλει να προσκομίζει επιπλέον υπεύθυνη δήλωση για το ανεκτέλεστο μαζί με τις αντίστοιχες βεβαιώσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας λαμβάνοντας υπόψη το νέο έργο, καθώς και ασφαλιστική ενημερότητα (ΙΚΑ);»

Η απάντησή μου επί του ανωτέρω ερωτήματος έχει ως ακολούθως:

1. Η Υπουργική Απόφαση Δ15/οικ/24298/28-7-05 (ΦΕΚ 1105 Β' 4-8-05) του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με θέμα «Έκδοση Ενημερότητας Πτυχίου και Βεβαιώσεων ανεκτέλεστου υπολοίπου συμβάσεων δημοσίων έργων, υποβολή Εκθέσεων δραστηριότητας ανωνύμων εταιρειών και Πιστοποιητικών εκτέλεσης έργων» του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ορίζει στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1: «Δεν υποκαθίστανται από την Ε.Π. και γι' αυτό, εφόσον ζητούνται από τη Διακήρυξη, πρέπει να προσκομίζονται ιδιαίτερος στις διαδικασίες ανάθεσης, δικαιολογητικά που δεν απαιτούνται για την έκδοσή της».

Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι η Ενημερότητα Πτυχίου δεν υποκαθιστά το σύνολο των δικαιολογητικών επαγγελματικής καταλληλότητας, παρά μόνο αυτά που απαιτούνται και προσκομίζονται για την έκδοσή της. Ωστόσο, τα μη υποκαθιστάμενα από την Ε.Π. δικαιολογητικά πρέπει να προσκομίζονται στους διαγωνισμούς, μόνο εφόσον ζητούνται ιδιαίτερος από τη διακήρυξη. Εάν η διακήρυξη αρκείται στην Ε.Π. για την απόδειξη της επαγγελματικής καταλληλότητας του διαγωνιζομένου και δεν προσαπαιτεί την ξεχωριστή προσκομιδή όσων πιστοποιητικών δεν υποκαθίστανται από αυτήν, τότε ο διαγωνιζόμενος δεν δύναται να αποκλεισθεί του διαγωνισμού για τον λόγο αυτό.

Σ.Α.Τ.Ε. Οι ανωτέρω θέσεις αποτελούν επίσης την σχεδόν πάγια πλέον νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας επί του προκείμενου ζητήματος.¹

2.1. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, καθοριστικό ρόλο σχετικά με την υποχρέωση προσκομιδής ή μη βεβαιώσεων ανεκτελέστου και ασφαλιστικής ενημερότητας για το νέο έργο που ανατέθηκε μετά την έκδοση της Ενημερότητας Πτυχίου παίζει το περιεχόμενο της διακήρυξης. Στους μειοδοτικούς διαγωνισμούς που διέπονται από το Ν. 3263/2004 εφαρμόζονται τα υποχρεωτικά πρότυπα τεύχη διακηρύξεων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., όπως αυτά κατά καιρούς βελτιώνονται. Στους διαγωνισμούς με το σύστημα «μελέτη – κατασκευή» δεν ισχύουν υποχρεωτικά πρότυπα τεύχη διακηρύξεων, πλην όμως, οι σχετικές διατάξεις όλων σχεδόν των διακηρύξεων που εφαρμόζονται στους διαγωνισμούς αυτούς αποτελούν κατά γράμμα αντιγραφή των προτύπων τευχών διακηρύξεων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.. Επομένως και ως προς τους διαγωνισμούς αυτούς, κατά κανόνα, ισχύει ό,τι και στους μειοδοτικούς διαγωνισμούς αναφορικά με το εξεταζόμενο θέμα.

Ειδικότερα, με την Υ.Α. Δ17α/01/127/Φ.Ν. 443/25-8-2006 του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εγκρίθηκε η 3^η βελτίωση των προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής δημοπρασίας. Ο Τύπος Β' διακήρυξης αφορά σε έργα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και στα οποία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις με Ενημερότητα Πτυχίου, αλλά και επιχειρήσεις χωρίς Ενημερότητα Πτυχίου. Επομένως, είναι ο πλέον κατάλληλος τύπος διακήρυξης για τη διαπίστωση των υποχρεώσεων των διαγωνιζομένων οι οποίοι συμμετέχουν στον διαγωνισμό με Ενημερότητα Πτυχίου, δοθέντος ότι αυτές (οι υποχρεώσεις) αντιδιαστέλλονται προς τις υποχρεώσεις εκείνων των διαγωνιζομένων που μετέχουν στον διαγωνισμό χωρίς Ενημερότητα Πτυχίου.

Η υποσημείωση υπ' αρ. 29 του άρθρου 23.2 του προτύπου τεύχους διακήρυξης Τύπου Β' αναφέρει τα εξής: *«Μεταβολές στο ανεκτέλεστο δεν επηρεάζουν την ισχύ της Ενημερότητας Πτυχίου (για το χρόνο που αυτή χορηγήθηκε) εκτός της περίπτωσης υπέρβασης του συνολικού κατά τάξη Μ.Ε.ΕΠ. ανεκτέλεστου εργολαβικών συμβάσεων».*

Η έννοια της παραπάνω υποσημείωσης είναι προφανής: Η ενδεχόμενη μεταγενέστερη του χρόνου έκδοσης της Ενημερότητας Πτυχίου μεταβολή στο ύψος του ανεκτέλεστου μέρους των εργολαβικών της συμβάσεων δεν γεννά υποχρέωση της διαγωνιζόμενης εργοληπτικής επιχείρησης να προσκομίσει υπεύθυνη δήλωση που να καλύπτει τις επιγενόμενες του χρόνου έκδοσης της Ενημερότητας Πτυχίου μεταβολές, ούτε επηρεάζεται η ισχύς της

¹ Πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 780/2005, 681/2005, 559/2005 κ.ά.

Ενημερότητας Πτυχίου* εάν, όμως, διαπιστωθεί, καθ' οιονδήποτε τρόπο, ότι διαγωνιζόμενη εργοληπτική επιχείρηση έχει υπερβεί το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ανεκτελέστου, όπως αυτό καθορίζεται στην παρ. 45 του άρθρου 16 του Ν. 1418/1984 και στις κατ' εξουσιοδότηση του εν λόγω άρθρου εκδιδόμενες υπουργικές αποφάσεις, τότε η επιχείρηση αυτή αποκλείεται από τον διαγωνισμό λόγω παράβασης της ουσιαστικής απαγόρευσης υπέρβασης του ανωτάτου κατά τάξη επιτρεπομένου ορίου ανεκτελέστου εργολαβικών συμβάσεων. Είναι αυτονόητο, ότι αποκλεισμός της εργ. επιχ. για τον ουσιαστικό αυτό λόγο χωρεί και στις περιπτώσεις που το ύψος του ανεκτελέστου αποτυπώνεται επακριβώς στην Ενημερότητα Πτυχίου.

2.2. Περαιτέρω, η Ενημερότητα Πτυχίου, ως ατομική διοικητική πράξη, είναι εξοπλισμένη με το τεκμήριο νομιμότητας για όσο χρόνο δεν έχει ανακληθεί από την εκδούσα αρχή ή δεν έχει ακυρωθεί με δικαστική απόφαση. Τούτο έχει την έννοια, ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τη δεχθεί ως έχει, χωρίς να δύναται να αμφισβητήσει την ακρίβεια των αναγραφόμενων σ' αυτήν στοιχείων ή την ακρίβεια και πληρότητα των στοιχείων που υποβλήθηκαν από την εργοληπτική επιχείρηση για την έκδοσή της,² με μόνη εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνεται ότι υπάρχει υπέρβαση του συνολικού κατά τάξη ΜΕΕΠ ανεκτέλεστου εργολαβικών συμβάσεων. Η εξαίρεση όμως αυτή αφορά σε ευθεία παράβαση των ουσιαστικών νομοθετικών διατάξεων περί ορίων ανεκτελέστου και δεν συνιστά μη τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στον διαγωνισμό.

3. Όσον αφορά την υποχρέωση προσκομιδής ασφαλιστικής ενημερότητας για το νέο έργο που δεν περιλαμβάνεται στην Ενημερότητα Πτυχίου, ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, με τις εξής διαφοροποιημένες επισημάνσεις:

3.1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 23.2.1 της διακήρυξης τύπου Β' ορίζει: *«Η Ενημερότητα Πτυχίου απαλλάσσει από την υποχρέωση προσκόμισης των αντίστοιχων επιμέρους δικαιολογητικών των περιπτώσεων α'-ε', ζ' και η' του άρθρου 23.2.2»*. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 23.2.2 της πρότυπης διακήρυξης – από την υποχρέωση τήρησης της οποίας απαλλάσσεται η εργοληπτική επιχείρηση που μετέχει στον διαγωνισμό με Ενημερότητα Πτυχίου – ορίζει, ότι για την απόδειξη της ασφαλιστικής ενημερότητας της εργ. επιχ. προσκομίζονται *«πιστοποιητικά που εκδίδονται από την αρμόδια αρχή του κράτους εγκατάστασης ή του ελληνικού κράτους, περί του ότι έχουν εκπληρωθεί οι υποχρεώσεις της Εργ. Επιχειρ., όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους*

² Ε.Α. ΣτΕ 1030/2005.

εγκατάστασης ή και με την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία, για την Εργ. Επ. και για όλες τις Κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει, καθώς και για κάθε έργο που εκτελεί (παρ. 9 άρθρο 4 του Ν. 1418/1984) στην Ελλάδα».

Επομένως, από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές, ότι η εργοληπτική επιχείρηση που μετέχει σε διαγωνισμό δημοσίου έργου με Ενημερότητα Πτυχίου δεν υπέχει υποχρέωση να προσκομίσει πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας στο ΙΚΑ – καθώς και οιοδήποτε άλλο πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας – για τα μετά την έκδοση της Ενημερότητας Πτυχίου αναληφθέντα έργα.

3.2. Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί, ότι το τελευταίο εδάφιο της παρ. 23.2.1 της πρότυπης διακήρυξης, σύμφωνα με το οποίο, «στην περίπτωση που η φορολογική ή ασφαλιστική ενημερότητα που αναγράφονται στην Ενημερότητα Πτυχίου έχουν λήξει, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση (του μεμονωμένου υποψήφιου ή του μέλους της υποψήφιας κοινοπραξίας) ότι ο συμμετέχων είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμερος κατά την ημέρα του διαγωνισμού και είναι σε θέση να αποδείξει την ενημερότητα αυτή, εφόσον αναδειχθεί μειοδότης», δεν τυγχάνει εφαρμογής στην προκείμενη περίπτωση. Τούτο, διότι το προπαρατεθέν εδάφιο αναφέρεται στα πιστοποιητικά φορολογικής ή ασφαλιστικής ενημερότητας που αναγράφονται στην Ενημερότητα Πτυχίου – και έχουν λήξει – και όχι στην ασφαλιστική (ή φορολογική) ενημερότητα έργων τα οποία δεν αναγράφονται στην Ενημερότητα Πτυχίου – ακριβώς διότι ανατέθηκαν μεταγενεστέρως της έκδοσης της Ενημερότητας Πτυχίου – ως προς τα οποία φυσικά δεν είναι δυνατόν να αναγράφονται στην Ενημερότητα Πτυχίου πιστοποιητικά ασφαλιστικής (ή φορολογικής) ενημερότητας, αφού ανατέθηκαν μεταγενεστέρως της έκδοσής της. Για τα έργα αυτά ισχύει η προδιαληφθείσα περίπτωση γ' της 23.2.2 της πρότυπης διακήρυξης, από την υποχρέωση τήρησης της οποίας απαλλάσσονται οι εργ. επιχ. που μετέχουν στον διαγωνισμό με Ενημερότητα Πτυχίου, σύμφωνα με όσα αναλυτικώς προαναφέρθηκαν.

Κατά συνέπεια, δεν υφίσταται υποχρέωση για προσκομιδή υπεύθυνης δήλωσης ασφαλιστικής ενημερότητας για το μη περιλαμβανόμενο στην Ενημερότητα Πτυχίου έργο.

4. Με βάση τα προαναφερθέντα, η απάντησή μου στο υποβληθέν ερώτημα έχει ως εξής: Οι διαγωνιζόμενες εργοληπτικές επιχειρήσεις που λαμβάνουν μέρος με Ενημερότητα Πτυχίου σε διαγωνισμούς που δημοπρατούνται με τα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. δεν υποχρεούνται να προσκομίσουν πέραν της Ενημερότητας Πτυχίου και

υπεύθυνη δήλωση για το ανεκτέλεστο μέρος των εργολαβικών τους συμβάσεων, ακόμη και αν αυτό (το ανεκτέλεστο) έχει μεταβληθεί από τον χρόνο έκδοσης της Ενημερότητας Πτυχίου λόγω επιγενόμενης ανάθεσης έργου ή έργων σ' αυτές, ούτε πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας ή αντίστοιχη υπεύθυνη δήλωση για έργα που ενδεχομένως τους έχουν ανατεθεί μετά την έκδοση της Ενημερότητας Πτυχίου δυνάμει της οποίας μετέχουν στον διαγωνισμό.

Με εκτίμηση,

Σ.Α.Τ.Ε.

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος